

Részletes ismertető a Történelem 9. tankönyvről

(FI-504010901/1; FI-504010902/1)

A tankönyv jellemzői

A tankönyv a kilencedikes évfolyam történelem tananyagát foglalja magában. A tematika összeállítása a Nemzeti Alaptanterv és a kapcsolódó kerettantervek tartalmi előírásai alapján készült. Követi ezek tematikus felépítését, időrendi szerkezetét. Figyelembe veszi a többi szaktantárgy kapcsolható tartalmait. A magyar és az egyetemes történelem arányai megfelelnek a NAT-ban és a kerettantervekben foglalt követelményeknek.

A tankönyv a kronologikus történelemtanítás alapján nagyobb korszakok és egységek mentén szervezi meg a tananyagot. A tankönyv a hatályos kerettanterv figyelembevételével a történelem átfogó megismertetésére törekszik, a hagyományos politikatörténet mellett hangsúlyt fektet a szaktárgy egyéb fontos területeire is (életmódtörténet, esztétörténet, kultúrtörténet stb.). Mindezt nem új lexikális tananyagként, hanem a megfelelő források (szöveg, ábra, kép) felhasználásával, a kompetenciák fejlesztésével kívánja megvalósítani. Közös törekvés volt, hogy bemutassuk a történelem sokszínűségét tankönyvi keretek között, és felkeltsük a diákok érdeklődését a múlt iránt.

A tankönyv célja, hogy a képességek és az önálló tevékenységformák fejlesztése révén a tanulók képesek legyenek az ismeretek önálló megszerzésére, értelmezésére, ezek alapján önálló vélemény kialakítására, a vitakultúra elsajátítására, az új ismeretekből történő következtetések leszűrésére. A hangsúly így a hagyományos lexikális tudás helyett az összefüggések felismertetésére és a kooperatív tevékenységformák alkalmazására helyeződik.

Tartalma és tananyagválasztásának szempontjai a kerettantervi előírásokat és a tanulók életkori sajátosságait veszi figyelembe.

A tankönyv szerkezete, módszertani törekvései

A tankönyv együttesen 49 feldolgozandó tanegységet tartalmaz, amelyeket a kerettantervi előírások szerint 5 nagyobb fejezetben tömörít:

I. Az őskor és az ókori Kelet;

II. Az ókori Hellász;

III. Az ókori Róma;

IV. A középkor;

V. A magyarság története a kezdetektől 1490-ig.

A főszöveg mellett gyakran megjelenő *Rá@dás* című részek a tankönyvhöz tartozó digitális tananyagra utalnak, ahol olyan kiegészítő anyagrészek kaptak helyet, amelyek a könyvbe terjedelmi okokból nem kerülhettek be.

A *Kitekintő*ben szintén olyan történelmi érdekességek találhatók, amelyeket nem kötelező megtanulni, de érdemes elolvasni, mert nemcsak szórakoztatóak, hanem ismeretük az általános műveltséget is gyarapítja.

A könyv végén helyet kaptak az egyéb járulékos részek is (*Kronológia, Mutató*).

A kötet tipográfiai szerkezete, a különböző színekkel, színalányomásokkal elkülönített egységek megkönnyítik a tanulók számára az ismeretek befogadását.

Ismeretközlés, kooperatív tanulási módszerek, önálló és csoportmunka, gondolkodtató kérdések jellemzik a tankönyvet, amely a tanulókat aktivitásra, az önálló ismeretszerzésre, a tanultak új szempontok szerint történő átgondolására, az ismeretek szintézisére ösztönzi. Az életkori sajátosságoknak megfelelő gondolkodást fejlesztő feladatok jellemzik a kötetet.

A tankönyvben egyértelmű, világos és lényegre törő a szöveges megfogalmazás. A kérdések képi elemekhez, forrásszemelvényekhez kapcsolódnak. Térképvázlatok, grafikonok, a fejezetek végén összefoglaló, rendszerező kérdések, a tananyagegységek végén összefoglaló vázlatok és kronológiai táblázat segítik a feldolgozást.

A tankönyvi művelődési anyag kiegészülve a kérdések, feladatok sorával elősegíti, hogy a tanulók további ismereteket szerezzenek önállóan vagy tanári irányítással olvasmányaikból, tömegkommunikációs eszközökből, képekből vagy az internetről, és tudják készségszinten használni a papíralapú és digitális ismerethordozókat.

A tananyag-feldolgozás szemléletes, a színes képek, rajzok, kiegészítő anyagrészek (*Rá@dás, Kitekintő*) felkeltik az érdeklődést.

Az ismeretelemek egymásra épülnek, az ismeretek elsajátítása érdekében kulcsfontosságú fogalmak és problémák köré szerveződik a tartalom. A tankönyv kép- és ábra, valamint forráselemzési lehetőségeket biztosít, melyekkel a tanulók önállóan is ismereteket szerezhetnek, összehasonlításokat tehetnek, összefüggéseket tárhatnak fel, következtetéseket vonhatnak le.

A kérdések, feladatok, problémafelvetések párbeszédre ösztönzik a tanulókat a tankönyvben olvasottakkal. A kérdések megválaszolása, a feladatok megoldása segíti a tananyag elsajátítását és a megszerzett tudás önálló ellenőrzését.

A tankönyvi leckékhez folyamatosan készültek digitális tananyagok, amelyek az Okosportálon érhetők el.

A munkafüzet

A tankönyvi leckékhez illeszkedő munkafüzet lehetőséget biztosít arra, hogy tanulók a tanórán elhangzott ismereteket a munkafüzet segítségével elmélyítsék. A munkafüzet az élményszerű és a munkáltatásra épülő történelemtanítás eszköze kíván lenni.

A munkafüzet a kronologikus történelemtanítás alapján nagyobb korszakok és egységek mentén szervezi meg a tananyagot. A munkafüzeti feladatokban a hagyományos politikatörténet mellett hangsúlyt kapnak a szaktárgy egyéb fontos területei is (életmódtörténet, eszmetörténet, kultúrtörténet stb.).

A munkafüzet célja, hogy a képességek és az önálló tevékenységformák fejlesztése révén a tanulók képesek legyenek önálló ismeretek megszerzésére, értelmezésére. Ezért a kompetenciák fejlesztését szolgáló feladatokban:

- forráselemzés,
- térképelemzés,
- ábra- és grafikonelemzés található meg.

